

СКЛАДОВІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Д.О.Нестеров¹, П.Г.Перерва²

¹ аспірант кафедри економіки бізнесу і МЕВ, НТУ «ХПІ», Харків, Україна

*² професор кафедри економіки бізнесу і МЕВ, доктор екон. наук, НТУ «ХПІ», Харків, Україна
pppererva@gmail.com*

У сучасному економічному середовищі, де інформація стала ключовим фактором виробництва, конкурентоспроможності та інновацій, інформаційний потенціал підприємства набуває особливої ваги. Він охоплює сукупність ресурсів, інфраструктури, компетенцій та технологій, які забезпечують ефективне управління інформаційними потоками, прийняття рішень та створення доданої вартості. В умовах цифрової трансформації, глобалізації та високої динаміки ринку, здатність підприємства акумулювати, обробляти та використовувати інформацію є критично важливою для його сталого розвитку. Інформаційний потенціал підприємства – це стратегічний ресурс, що визначає його здатність до адаптації, інновацій та ефективного управління в умовах цифрової економіки. Комерціалізація таких послуг (інжиніринг, технічне обслуговування, консалтинг) вимагає врахування їх нематеріального характеру, високої персоналізації, інтеграції з виробничими процесами та залежності від людського капіталу. Ефективна комерціалізація передбачає створення сервісних моделей, що базуються на довірі, інноваціях та гнучкому ціноутворенні [1-12].

Актуальність дослідження інформаційного потенціалу підприємства зумовлена такими чинниками: цифровізацією бізнес-процесів, що потребує нових підходів до управління інформацією; зростанням ролі знань як нематеріального активу; необхідністю швидкої адаптації до змін ринкового середовища; поширенням інтелектуальних систем, які базуються на якісному інформаційному забезпеченні; інтеграцією підприємств у глобальні інформаційні мережі, що вимагає високого рівня інформаційної культури.

Нами сформовано наступні складові інформаційного потенціалу підприємства та їх економічна характеристика.

1. Інформаційні ресурси. Це сукупність даних, знань, документів, баз даних, які підприємство використовує у своїй діяльності. Економічно вони є основою для прийняття обґрунтованих рішень, зниження ризиків та підвищення ефективності. Інвестиції в якісні інформаційні ресурси сприяють оптимізації витрат, покращенню маркетингової аналітики та прогнозуванню.

2. Інформаційна інфраструктура. Включає технічні засоби (сервери, мережі, програмне забезпечення), які забезпечують збирання, обробку та передачу інформації. Економічна характеристика полягає в тому, що вона дозволяє автоматизувати процеси, зменшити витрати на обробку даних та забезпечити безперервність бізнесу. Високоякісна інфраструктура є запорукою кібербезпеки та швидкої реакції на зміни.

3. Інформаційні технології. Це інструменти, які дозволяють ефективно працювати з інформацією – CRM-системи, ERP, BI-платформи. Економічно вони сприяють підвищенню продуктивності, зниженню витрат на управління, покращенню комунікації та інтеграції процесів. Впровадження ІТ рішень дозволяє підприємству бути гнучким і адаптивним.

4. Інформаційна культура персоналу. Визначає рівень обізнаності, навичок та ставлення працівників до роботи з інформацією. Економічно це впливає на якість

управлінських рішень, швидкість обробки запитів та рівень інноваційності. Підвищення інформаційної культури знижує ризики помилок та втрат даних.

5. Організаційна структура управління інформацією. Це система ролей, відповідальностей та процедур, що регулюють інформаційні потоки. Економічно вона забезпечує ефективний розподіл ресурсів, мінімізує дублювання функцій та сприяє прозорості управління. Чітка структура дозволяє швидко реагувати на запити ринку.

6. Інформаційна безпека. Включає заходи щодо захисту даних від несанкціонованого доступу, втрат або пошкодження. Економічно вона запобігає фінансовим втратам, репутаційним ризикам та юридичним санкціям.

7. Інтелектуальний капітал. Це знання, досвід, компетенції працівників, які формують унікальну інформаційну базу підприємства. Економічно він є джерелом інновацій, підвищення вартості бренду та конкурентних переваг. Розвиток інтелектуального капіталу сприяє створенню нових продуктів і послуг.

Інформаційний потенціал підприємства є багатокомпонентною системою, що визначає його здатність до ефективного функціонування в умовах цифрової економіки. Його розвиток потребує комплексного підходу, інвестицій у технології, персонал та безпеку. Комерціалізація виробничих послуг, у свою чергу, є важливим напрямом використання інформаційного потенціалу для створення доданої вартості.

Список літератури:

1. Перерва П.Г., Косенко А.В., Косенко О.П. Моделювання споживчої, виробничої, інтелектуальної та кадрової складових ресурсного потенціалу // *Вісник НТУ "ХПІ" : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2012. № 51 (957). С. 68-73.

2. Перерва П. Г., Лега О. В., Яловега Л. В. Податкове планування як інструмент системи управління підприємством // *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія: Економіка, управління та фінанси.* 2024. Вип. 1. С. 58–62. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2024.1.9>

3. Перерва П.Г., Гладенко І.В. Моніторинг інноваційної діяльності: інтерпретація результатів // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2010. № 2. С. 108-116.

4. Перерва П. Г., Косенко А. В., Кобелева Т. О., Маслак М. В. Системний підхід до дослідження цінкових, маркетингових, інвестиційних та інноваційних характеристик трансферу технологій промислової продукції [Електронний ресурс] // *Вісник Національного технічного університету «ХПІ» (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ «ХПІ», 2018. № 19 (1295). С. 121–126. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPIPress/54964>

5. Косенко А.В., Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Косенко О.П., Ткачова Н.П. Стратегія маркетингу логістичних послуг у підприємницькій діяльності: ціноутворення та політика розподілу // *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки): зб. наук. пр.* Харків: НТУ "ХПІ", 2021. № 1. С. 91-97. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54964>

6. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В.Л., ПЕРЕРВА П.Г. Антикризисний моніторинг фінансово-економічних показників роботи машинобудівного підприємства // *Економіка розвитку*. Харків : ХНЕУ. 2010. №2 (54). С.46-50.

7. Перерва П.Г., Косенко О.П., Ткачова Н.П., Ткачов М.М. Формування конкурентного, інтелектуального і маркетингового потенціалу інноваційного підприємства // *Вісник НТУ «ХПІ» (економ. науки): зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 20 (1296). С. 36-40.

8. Косенко О.П., Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Кон'юнктура технологічного ринку: оцінка ризиків комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності // *Вісник НТУ "ХПІ" : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2014. № 33 (1076). С. 76-87.

9. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Формування системи моніторингу підприємницької діяльності підприємства [Електронний ресурс] // *Економіка: реалії часу*. 2023. № 1 (65). С. 5-11.

10. Жегус О.В., Перерва П.Г. Науково-інноваційний потенціал України та сучасні проблеми його використання // *Вісник НТУ "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва*. Харків : НТУ "ХПІ", 2011. № 26 (1168). С. 174-181.

11. Перерва П.Г. Організація та управління інноваційною діяльністю : підручник / за ред. П.Г. Перерви, С.А. Меховича, М.І. Погорелова. Харків: НТУ «ХПІ», 2008. 1025 с.

12. Перерва П., Кобелева Т. Теоретичні засади комплаєнс-моніторингу в системі економічної безпеки промислового підприємства // *Вісн. Нац. техн. у-ту «Харк. політехнічний ін-т» Серія: Економічні науки*. 2019. № 1. С. 65–72.